

ҮНДСЭН ИЛТГЭЛ

Хурлын үндсэн хөтлөгч Т.Болдбаатар /МУИС, Ази судлалын тэнхим/

基調講演

日本語教育における通訳・翻訳の視点
会議・放送通訳者

モンゴル日本語教師会
第13回日本語教育シンポジウム

日本語教育における通訳・翻訳の視点

2020年10月24日
会議・放送通訳者
新崎 隆子

講演の概要

1. 人間の尊厳と言語
2. 外国語教育における翻訳・通訳指導の効果
3. 通訳を介したコミュニケーションとは
4. 通訳訓練法の日本語教育への応用
5. 言語の国際化

The Terminal

2004 American comedy-drama film directed by Steven Spielberg and starring Tom Hanks

言語コミュニケーションの
機会を奪われた人間は脆弱
で、幼い子供のように見え
る。

母語で自分の意志を伝えられることは、
基本的人権のひとつ

地域ないしマイノリティ言語に関する
ヨーロッパ憲章 1992年
European Charter for Regional or Minority Languages

通訳者は異なる言語話者の意思疎通を助けること
により、異文化間コミュニケーションで生じる
「不確実性」(uncertainty)と「不安」(anxiety)
の解消に貢献する。

外国語教育における 翻訳・通訳指導の効果

日本における英語教育の二つの方向

1. 英語の授業は英語で行うことを基本とする。
(文部科学省高等学校新学習指導要領2008年)
2. 「訳す」という実践は自らの言語と文化を
省察しながら異なる文化を体験し複眼的
思考を獲得する。
(日本学術会議2012年)

「訳読式」語学教育への批判

- 語彙や構文の形式的な理解の確認の手段として母語を用い、不自然な翻訳をさせる。

Matsumushi is a nice little town where everyone is friendly.

→ 松虫は誰もが友好的であるところの素敵な小さな町です。

- 外国語を母語に訳さないと理解できず、話すときには母語を外国語に訳しているようでは時間がかかり、自由に外国語を使えるようにならない。

CEFR (ヨーロッパ言語共通参照枠)

欧州評議会が2001年に発表

EUの主として言語教育専門家のための共通指針

- 複言語・複文化主義
複数の言語や文化の比較や相互作用により豊かな複文化能力を育てる。
- 言語活動に必要な能力：受容能力、産出能力、相互作用能力、仲介能力

「新しい言語との対照は、すでに学んだ言語に新しい光を当てさせ、好奇心を刺激し、さらに言語接触に対する積極的な姿勢をもたらす」ガジョ (2012)

TILT (Translation and Interpretation in Language Teaching)

- 言語観相互依存仮説(the Interdependence Hypothesis) Cummins (2005)

母語を使うことは言語に共通の能力を高め、学習の効果を高める。

- 訳すという行為は二つの言語の相互作用によって意味を生み出す。そのためには両言語とその関係性に関する知識と理解が必要である。

クック (2012)

日本国内の外国語学習における 通訳・翻訳の効果

- 大学教育において「ことばへの意識」や「異文化への意識」を含む本質的なメタ言語能力を養成する。染谷 (2010)
- 二つの言語に関する知識の強化や文化に対する深い洞察力を養い、上級レベルの外国語学習に役立つ。Hill (1979)
- 文化の違いを探求させ、深い理解を促す。

Takimoto & Hashimoto (2010)

通訳の作業は

コミュニケーションについての意識を高めるか
青山学院大学の事例

学生の意識の変化：

通訳は単なる言語の変換ではない (正解はひとつではない)

そのメッセージは—

誰が誰に：文化、言語、コミュニケーションスタイル、職業、人間関係、力関係、知識、関心

どのような状況で：国際会議、スポーツ大会、政治交渉、ビジネス取引、学術大会、交流事業、医療、裁判

どのような目的で：意見交換、問題解決、調査、友好親善

どのような意図で：説明、説得、命令、強迫、謝罪、誘導
—発されたかを理解し

どのように訳せば聞き手に伝わるかを考えるようになった。

ロールプレイや逐次通訳の相互評価

通訳をする立場から：

声が低く、ぼそぼそとした話し方は分かりにくい。
早口すぎるとメモが取りきれず、内容が落ちてしまう。
適切な長さで区切ってくれない。
通訳者への配慮がない。

発話者の立場から：

大事な情報は正しく訳してほしい。
自信のなさそうな声では心配になる。

聞き手の立場から：

発話者も通訳者も姿勢良く、聞き手に目配りするべきだ。
発話と通訳のインターアクションをもっとスムーズにしてほしい。
大きな声ではっきりと通訳してくれると安心する。

11

受講生の感想

1. 英語力の向上

単語力がついた。読み、書き、スピーキング、リスニングの全てを行うので英語力がついた。リスニング力が足りないことが分かった。様々な英語を聞いてリスニング力が鍛えられた。スピーキング能力が上がった。

2. 異文化コミュニケーションについての気づき

日本語と英語の表現の違いや文法的な違いを改めて感じた。日本文化が海外からどのように見えているかが分かった。

3. ゲストの通訳

実際の通訳をしたのは初めてだったので良い経験になった。達成感があった。他の学生の通訳からも学ぶところがあった。

12

英語の学習者・通訳訓練生としての新崎の個人的な感想

外国語の学習

- 自分のコミュニケーションの必要性を満たすため
- 自分の興味・関心の範囲内の知識と語彙力
- 聞き取りや発話の能力が不足している場合でも他の手段でコミュニケーションができる

通訳の訓練

- 他者のコミュニケーションの必要性を満たすため
- あらゆる分野の知識と語彙力
- 聞き取りや発話能力が不足している場合は、通訳の役割を果たすことができない

13

通訳を介したコミュニケーションとは

- 外国語ができれば通訳はできる？
- 通訳は単純なことばの置き換えである？
- 通訳者さえ用意しておけば、大丈夫？

14

通訳を介したコミュニケーション ことばを変えるだけ？

A 言語

B 言語

You spilled the wine.

It's none of your business.

(あなたはワインをこぼしました)

(あなたには関係のないことです)

ワインがこぼれましたよ。

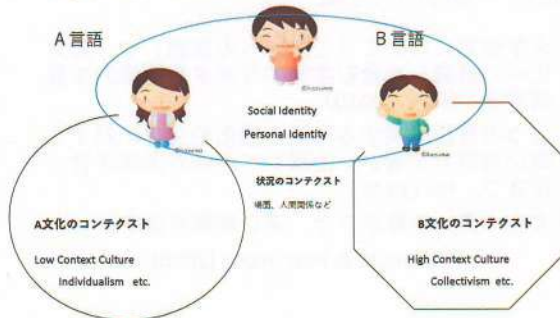
ご心配いただくような範囲の事柄ではございません。

15

通訳を介したコミュニケーション

A 言語

B 言語

16

言語の変換
自然な表現・不自然な表現
池上 (2006)

• This room has two windows.	• この部屋には窓が2つある。
• I hear the wind.	• 風の音がする。
• We are getting married.	• 私たちは結婚することになりました。
• He was killed in the war.	• 彼は戦争で死んだ。
• This key will open the door.	• この鍵でドアが開くでしょう。
• Where am I?	• ここはどこですか？

コミュニケーションスタイルの違い
Hall (1976)

Low Context Culture
= 文脈に頼らない文化	High Context Culture
= 文脈に頼る文化
German-Swiss	Japan
言語化する情報が多い。	言語化する情報が少ない。「察し」を期待する。
○ Everything was delicious. I especially liked the soup. Where did you get the wine? It was delicious.	○ ごちそうさま。
○ Have you filled out the form yet?	○ よろしいですか？
○ Thank you for the hospitality you gave me.	○ ありがとう。

なぜそんな行動を取るのか？
—文化の違い—

Hofstede (1980)

個人主義 Individualism

アメリカ人が世界一

- 「私」あつての「他者」
- 独立した自己
- 「私はエンジニア」
- 興味があるからやる。
- 意思決定が速い。
- 人間関係は比較的短期間しか続かないと思う。

集団主義 Collectivism

先進国の中では日本人が1番

- 「他者」あつての「私」
- 相互依存的な自己
- 「私は〇〇会社の社員」
- 義務だからする。
- 意思決定は遅い。
- 長期的な人間関係を期待する。

人の発話を理解すること

The Coordinated Management of Meaning (CMM)
Pearce (2005).

1. 生の知覚データ(raw sensory data) = 「音声」
2. 音声データの明示的意味(content or what is actually said)
3. 文脈的意味 (contextual meaning) = 発話が行われた文脈における意味。
4. 発話行為 (speech act) = 宣言、命令、要請、叙述など。
5. 意図 (intent) = 宣言や命令など発話行為のねらい。
6. 人間関係 (relationship) = 誰が誰に向かって話しているかなど。
7. 状況 (situation) = 発話が行われている時の状況。
8. 文化的枠組み (cultural pattern/what group does one belong to)

音声の明示的意味:

エアコンはこの10年間で40パーセントも省エネになっている。

• 通訳者A: For example, as for the air-conditioning, in the past ten years, 40% of the air-conditioning became eco-friendly products.

「エアコン総数の40パーセントが省エネ型になった」

→残り60パーセントは従来型

• 通訳者B: For instance, during the past ten years, energy efficiency of air conditioners has improved by 40 percent.

「エアコンのエネルギー効率が40パーセント向上した」

→これまでの40パーセントのエネルギーでエアコンが機能するようになった。

• 通訳者C: The energy consumption of air-conditioning has gone down by 40%.

「エアコンのエネルギー消費量が40パーセント減少した」

→人々がエアコンをあまり使わなくなった。

発話の意図: 電気製品の省エネ化が進んでいることを納得させたい。

発話の状況: 具体例を示している。

関連性理論

Relevance: Communication and Cognition.
Sperber & Wilson (1995)

ことば (言語形式) は万能ではない
発話の解釈には推論 (inference) が伴う

- 何もありませんが、どうぞお召し上がりください。
(お口に合うようなものはないかもしれませんが)
- There's nothing on TV tonight. (Nothing worth watching)
- あらゆるものがエコになれば、環境負荷は良くなるはずだ。
通訳者D: The burden on the environment should be better.
通訳者E: The environmental burden should be lessened.

通訳訓練の日本語教育への応用

- 中・上級者には翻訳や通訳の能力が必要
目標言語だけで処理できる活動は、日常会話まで。複雑な問題は母語で考える必要がある。高見澤（2004）
- 通訳養成に携わる非母語話者日本語教師のための教授法授業に通訳訓練法を応用 長坂（2010）
（日本語母語話者が指導）
- 大学における中級学習者を対象にした通訳授業の改善
スルタナリエワ（2018）
受講生の日本語能力レベル：JLPT N3, JF A2
指導者：日本語非母語話者

23

日本語教育機関における通訳・翻訳教育

- 韓国の漢陽女子大学
9割はJLPT4級程度 1年生で基礎訓練、2年生以降に通訳訓練
 - マレーシア工科大学
卒業生の追跡調査からビジネス日本語への要望が大きく「通訳翻訳」科目導入を検討中
学習者の日本語能力はJLPT3級程度
- 教員には高い日本語運用能力と通訳経験があるが通訳養成のノウハウや経験が不足している。
長坂（2010）

24

モンゴルの日本語教育機関における通訳・翻訳教育

- 国立科学技術大学日本語学科
科学技術翻訳に特化した教育
- 国立教育大学
2つの専門分野（日本語教師、通訳・翻訳）
（2015年度国際交流基金海外日本語教育機関調査）
- モンゴル国立大学日本語コースカリキュラム
 - a. 基礎科目 36単位
 - b. 専門基礎科目 9単位
 - c. 専門科目60単位：必修科目54単位＋選択科目6単位

専門必修科目には日・モ翻訳3単位、選択科目に公文書翻訳3単位、日本語文学翻訳3単位、法務・法律翻訳3単位、同時通訳3単位の科目から選ぶ。

25

モンゴル人学習者の日本語を学ぶ理由

- 黒澤・ブレンチメグ（2004）
ブレンチメグ・馬場（2009）
モンゴルの大学生277人への調査
- 日本語通訳・ガイドに
なりたい 40%
 - 日本で働きたい 21%
 - 日本人とのビジネス 7%
 - 日本語に興味がある 22%
 - その他 10%
 - 通訳になるため 23%
 - 日本の企業で働くため 14%
 - 日本に行くため 32%
 - 日本の学校に進学するため 38%
 - 国内の日本企業で働くため 14%
 - 日本語自体に関わる理由 35%
 - その他 8%

26

日本における通訳教育

- 通訳者はエージェンシーが経営する通訳学校で養成される。
- 大学の通訳教育は外国語教育の一環として行われているものがほとんどである。武田（2012）
- 通訳学校でも大学・大学院においても通訳
翻訳・教育はほとんどが英語⇄日本語
- 通訳学校を含む民間の学校のうち他の言語（中国語、韓国語、フランス語、ドイツ語）の通訳講座を提供しているところは数校にすぎない。

27

日本国内の現実

日本語と英語以外の言語母語話者のための通訳教育の機会は限られている

- 他の言語の母語話者が通訳理論や技術を学ぶには、日・英間の通訳コースに参加するしかない。
- 大学の通訳コースに参加した学生の母語：
日本語、英語、スペイン語、中国語、韓国語、ベトナム語、ポーランド語、ルーマニア語など。
- 日本の大学や通訳学校で日本語・モンゴル語の通訳・翻訳を教えているところはない。

28

モンゴル語・日本語間の通訳・翻訳を学ぶ機会を増やすためには

1. モンゴル国内
通訳・翻訳理論および実践を指導できる教員の養成
モンゴル語・日本語間の通訳翻訳に特化した研究の推進
2. 日本国内
日本語教育に通訳・翻訳教育を取り入れる。
通訳・翻訳の実務家や研究者との交流の促進

29

主な通訳訓練法

Shadowing
Quick response
Slush reading / listening
Reproduction
Paraphrasing
Note taking
Summarizing
DLS (Dynamic listening & speaking)
Consecutive interpretation
Simultaneous interpretation
Whispering

30

Shadowing

これから、私が日本語の文章を読みますので、それを聞き取って口真似してください。私は止まらずに読み続けますので、皆さんも止まらずに口真似を続けてください。

では、やってみましょう！

31

DLS (Dynamic listening & speaking)

先ほどの日本語の文章をもう一度読みます。今度は黙って、しっかりと聞き取ってください。メモを取ってもかまいません。

私が読み終わったら、聞き取った内容を日本語で再生してください。

やってみましょう！

32

原稿

平井悦子・三輪さち子 (2004)
『中級へ行こう』スリーエーネットワーク p.94

日本人は相手の話を聞いている間、何回もうなずいたり、「はい、ええ」とか「うん、うん」と言ったりします。これをあいづちと言います。これは「あなたの話を聞いていますよ」ということを伝える合図です。だから、うなずいたり、「うん、うん」と言っている、相手の話に100パーセント賛成しているわけではありません。

33

原稿 (続き)

日本人は相手からあいづちがないと、不安になって、聞いているかどうか、つい確かめたくなります。しかし、相手が話し終わるまで、黙って話を聞く国もあります。外国人の中には、自分が話している間に、日本人があいづちを打つと、話を止められたと誤解する人もいます。国によって話の聞き方はいろいろあるようです。

34

日本語教育における逐次通訳の応用

逐次通訳

- ①SLの聞き取り
- ②内容理解とメモ取り
- ③TLによる再表現

日本語教育

- ①Jの聞き取り
- ②内容理解とメモ取り
- ③Jによる再表現

長坂 (2010)

対象：日本語教師

- 教える自信がついた
- 教授法として参考になった
- 面白かった

スルタナリエ (2018)

対象：学習者

- 談話構成など発話の質的向上が見られた
- 学習意欲の高まり

逐次通訳の指導

指導者には2つの言語の能力が必要である。

- モンゴル国内：
日本語能力のあるモンゴル人教員が指導。
- 日本国内：
モンゴル語の能力のある日本人教員は限られている。通訳の正確性を評価できない。同じ母語話者が複数いる教室であれば実施可能。

日本語教育指導者養成プログラム特別講義での逐次通訳指導

新崎 2018年 政策研究大学院大学

受講生2名の母語：

アラビア語、キルギス語 (ロシア語が公用語)

教材：エジプト人インタビュー映像 (日本語字幕付き)

音声のみを用いてアラビア語→日本語

日本アラブ協会会長挨拶 日本語→アラビア語

ロシア人講演映像 (日本語への逐次通訳つき)

ロシア語→日本語

キルギス共和国全権大使の日本語によるスピーチ

日本語→キルギス語

通訳や翻訳の視点を取り入れた日本語教育期待される2つの効果

1. 言語コミュニケーションへの気づきが深まる。
日本語だけでなくモンゴル語についての認識も深まる。
2. 学習者の自信と意欲を高める。
通訳や翻訳では母語の能力が発揮できる。
二つの言語のはざままで、より良い相互理解を実現しようとする努力は、学習意欲を刺激し、外国語の尊重と母語への誇りを深める。

言語の国際化

英語を介したコミュニケーションだけで良いのか。

- 多様な言語による交流は、人々が多くの豊かな文化に触れ、新たな視野を開く可能性を高める。
- モンゴル語の通訳者を養成することは、モンゴル人が国際的な場面で発言する機会を増やすことにつながる。
- モンゴル語と日本語の間の通訳をする人たちは、両言語の国際化に貢献する。
- 日本語教師と通訳・翻訳の専門家の交流を促進したい。

参考文献 1

- Cummins, J. (2005). Teaching for Cross-Language Transfer In Dual Language Education: Possibilities and Pitfalls. *TESOL Symposium on Dual Language Education: Teaching and Learning Two Languages in the EFL Setting*.
- ダンザンニャム=プチレンメグ・馬場久志 (2009) 「モンゴルにおける日本語学習者の現状と課題」『埼玉大学紀要』58 (2) 145-157.
- ガジヨ、L. (2012) 「講演記録-複言語主義、その社会的課題と教育上のリソース」 (西山教行 (訳)) 『言語政策』第8号 53- 61. 原題: Gajo, L. (2012) *Plurilinguisme : enjeux sociaux et*. Consecutive Interpreting in Advanced Language Work. *META*, Volume 24, 442-450.
- Hall, E. T. (1976). *Beyond Culture*. NY: Doubleday.
- Hofstede, G. H. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Beverly Hills, CA: Sage.
- 池上嘉彦 (2006) 『英語の感覚・日本語の感覚-〈ことばの意味〉のしくみ』NHKブックス

参考文献 2

- Pearce, W. B. (2005). *The Coordinated Management of Meaning (CMM). Theorizing about intercultural communication*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- 新崎隆子・石黒号美子 (2012) 「日本語発話の解釈: CMM理論の日英通訳指導への応用」『通訳翻訳研究』第12号 51-67.
- 新崎隆子 (2019) 「通訳訓練法と日本語教育への応用」『日本語文化研究会論集』第15号 15-27.
- 築谷泰正 (2010) 「大学における翻訳教育の位置づけとその目標」『外国語教育研究』第3号 73-103.
- Sperber, D. and Wilson, D. (1995). *Relevance: Communication and Cognition*. 2nd Edition, Blackwell, Oxford.
- 高見澤孟 (2004) 『新・はじめての日本語教育2』アスク出版
- 武田珂代子 (2012) 「日本における通訳者養成に関する一考察」『通訳翻訳研究』第12号 105-117.
- Takimoto, M. & H. Hashimoto. (2010). An "Eye-Opening" Learning Experience: Language Learning through Interpreting and Translation. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*. Volume.7, No.1, 86-95.

41

ЯПОН ХЭЛНИЙ БОЛОВСРОЛЫН 13 ДАХЬ УДААГИЙН СИМПОЗИУМ Япон хэлний сургалтад хэлмэрчлэхүй, орчуулгын хичээлийг хэрхэн авч үзэх тухай

2020 оны 10-р сарын 24
Хурал, нэвтрүүлгийн орчуулагч
Шинзаки Рюүко

Агуулга

1. Хүний нэр төр ба хэл яриа
2. Гадаад хэлний сургалтаар бичгийн ба аман орчуулгын хичээл заахын ач холбогдол
3. Орчуулагчаар дамжсан харилцаа гэдэг нь
4. Аман орчуулгын сургалтын аргыг япон хэлний сургалтад тусгах нь
5. Хэлний даяаршил

2

The Terminal

2004 American comedy-drama film directed by Steven Spielberg and starring Tom Hanks

Хэлээрээ харилцаж чадахгүй болсон хүн сул дорой, хүүхэд шиг харагдаж байна.

8

Эх хэлээрээ өөрийн хүсэл зоригийг илэрхийлэх нь хүний үндсэн эрхийн нэг

“Бүс нутгийн болон цөөнхийн хэлтэй холбоотой Европын дүрэм” 1992 он
European Charter for Regional or Minority Languages

Орчуулагч, хэлмэрчид хоёр өөр хэлээр харилцагч хүмүүсийг ойлголцоход нь тусласнаар харь соёлын харилцаанд үүсдэг “тодорхой бус байдал” (uncertainty), “айдас, түгшүүр”(anxiety) -ийг арилгаж чаддаг.

8

Гадаад хэлний сургалтаар бичгийн ба аман орчуулгын хичээл заахын ач холбогдол

Япон дахь англи хэлний сургалтын 2 чиглэл

1. Англи хэлийг англиар заах ёстой.

(Боловсрол, Соёл, Спорт, Шинжлэх ухаан, Технологийн Яамны ахлах сургуулийн заах аргын шинэ удирдамж 2008 он)

2. "Орчуулах" дадлагаар суралцагч өөрийн хэл соёлыг эргэцүүлэн, өөр соёлтой танилцаж, илүү өргөн цар хүрээтэй хардаг болно.

(Японы Эрдэм шинжилгээний хурал 2012 он)

5

“Орчуулж унших арга” хэлний сургалтын талаарх шүүмж

- Үгийн сан, өгүүлбэрийн бүтэц зэргийг хэлбэр төдий өнгөцхөн ойлгосны улмаас эх хэлний үгийг шууд оноон орчуулж, алдаатай орчуулга хийлгэх
- **Matsumushi is a nice little town where everyone is friendly.**
- → 松虫は誰もが友好的であるところの素敵な小さな町です。
- Гадаад хэлний өгүүлбэрийг эх хэл рүү нь орчуулж байж л бол ойлгох, ярилцах үедээ эх хэлийг гадаад хэл рүү орчуулбал цаг их зарцуулж, гадаад хэлийг чөлөөтэй ашиглаж чадахгүй.

CEFR (Европын Холбооны Гадаад Хэлний Нийтлэг Стандарт) 2011 онд Европын Холбооноос гаргасан

ЕХ-ны хэлний мэргэжилтнүүдийн нийтлэг удирдамж

- Олон хэл, олон соёл
Олон хэл соёлыг харьцуулж, олон хэлний харилцан нөлөөллөөр суралцагч олон соёлыг илүү ойлгох чадвартай болно.
 - Хэлний үйл ажиллагаанд хэрэгтэй чадварууд: хүлээж авах чадвар, илэрхийлэх чадвар, харилцан нөлөөлөх чадвар, зуучлах чадвар
- "Шинэ хэлтэй харьцуулах нь өмнө сурсан хэлэндээ шинэ гэрэл гэгээ нэмж, сониуч занг өдөөж, улмаар хэлний харилцаанд идэвхтэй хандлагыг авчирдаг" Гажо (2012).

TILT (Translation and Interpretation in Language Teaching)

- Хэлний харилцан шүтэлцлийн онол (the Interdependence Hypothesis) Cummins (2005)
- Эх хэлээ ашиглах нь хэлний нийтлэг чадварыг хөгжүүлж, суралцах үр ашгийг дээшлүүлдэг.
- Орчуулах гэдэг нь хоёр хэлний харилцан нөлөөллөөр утга санааг нь гаргадаг үйл юм. Иймээс хоёр хэл, тэдгээрийн харилцан шүтэлцлийн талаарх мэдлэг, ойлголттой байх хэрэгтэй. Cook (2012)

Аман ба бичгийн орчуулга Япон дахь гадаад хэлний сургалтад хэрхэн нөлөөлж буй талаар

- Их дээд сургуулийн сургалтаар “хэлийг ойлгож ухамсарлах”, “харь соёлыг ухамсарлах” мета хэлний зайлшгүй чадварыг хөгжүүлнэ. Сометани (2010)
- Хоёр хэлний мэдлэгийг бататгаж, соёлын талаарх ойлголтыг улам гүнзгийрүүлнэ. Дээд түвшний гадаад хэлний сургалтаар заавал үр дүнтэй.
Hill (1979)
- Соёлын ялгааг судалж, гүнзгий ойлгоход туслана. Takimoto & Hashimoto (2010)

Аман орчуулга буюу хэлмэрчлэхүй нь харилцааны ойлголт, ухамсарыг дээшлүүлдэг үү?
Аояма Гакүин Дээд сургуулийн кейс судалгаа

Оюутны үзэл бодлын өөрчлөлт:

Хэлмэрлэх гэдэг нь зөвхөн үг орлуулж тавих төдий үйлдэл биш (зөв хариулт нь нэг биш)

Хүргэх гэсэн санаа нь ---

Хэн хэнд: Соёл, хэл, харилцааны хэв маяг, мэргэжил, хүмүүс хоорондын харилцаа, хүч чадлын харилцаа, мэдлэг, сонирхол

Ямар нөхцөлд: Олон улсын хурал, спортын арга хэмжээ, улс төрийн яриа хэлэлцээр, бизнес худалдааны хэлэлцээ, эрдэм шинжилгээний хурал, харилцааны арга хэмжээ, эмчилгээ, шүүх

Ямар зорилгоор: Санал бодлоо солилцох, асуудлыг шийдвэрлэх, шалгах, нөхөрлөх

Ямар санаагаар : Тайлбарлах, ятган ухуулах, захиран тушаах, хүчлэх, уучлалт гуйх, удирдан залах

---зэргийг ойлгож,

яаж орчуулбал сонсогчдод хүрэх өз гэдгийг бодох болсон.

Дүрд тоглох, дараалсан орчуулгыг харилцан үнэлэх

Орчуулагчийн байр сууринаас:

Нам, сул дуугаар ярих нь ойлгомжгүй.

Хэт хурдан ярьбал тэмдэглэж авч чадахгүй, агуулга нь алдагдана.

Яриаг тохиромжтой хэмжээнд таслахгүй ярих

Орчуулагчаа бодохгүй

Илтгэгчийн байр сууринаас:

Чухал мэдээллийг зөв орчуулаасай.

Өөртөө итгэлгүй дуу хоолойгоор ярьбал өмнөөс нь санаа зовно.

Сонсогчийн байр сууринаас:

Илтгэгч, орчуулагч хоёулаа биеэ зөв авч, сонсож буй хүмүүсээ ажиглан хардаг байх хэрэгтэй.

Яриа ба орчуулга хоорондын харилцан уялдааг зөв гаргаасай.

Чанга дуугаар тодорхой сайн орчуулаасай.

Оюутнуудын сэтгэгдэл

1. Англи хэлний мэдлэгээ дээшлүүлэх

Үгийн сантай болсон. Унших, бичих, ярих, сонсох бүх төрлөөр суралцсан учраас англи хэлний мэдлэгтэй болсон. Сонсох чадвар муу байснаа мэдсэн. Англи хэлээр төрөл бүрийн зүйл сонсож сонсох чадвараа сайжруулсан. Ярих чадвар мөн дээшилсэн.

2. Соёл хоорондын харилцааны талаархи мэдлэг

Япон, англи хэлний үг хэллэг, дүрмийн ялгаатай байдлыг дахин мэдэрсэн.

Гадаад улс орнууд Японы соёлыг юу гэж үздэг болохыг ойлгосон.

3. Зочин орчуулагч

Анх удаагаа бодитоор орчуулга хийсэн учраас сайхан туршлага болсон.

Зорилго биелүүлсэн мэт сайхан мэдрэмж төрсөн. Бусад оюутнуудын орчуулгаас ч суралцсан.

12

Англи хэлээр сурч, орчуулгын дадлага хийж буй Нийзакигийн сэтгэгдэл

Гадаад хэл сурах

- Өөрийн харилцааны хэрэгцээг хангах
- Өөрийн сонирхлын хүрээний мэдлэг, үгийн сан
- Сонсох, ярих чадвар тааруу байсан ч бусад аргаар харилцаж чадна.

Орчуулагчийн сургалт

- Бусдын харилцааны хэрэгцээг хангах
- Бүх салбарын мэдлэг, үгийн сан
- Сонсох, ярих чадвар тааруу бол орчуулагчийн үүрэг гүйцэтгэж чадахгүй.

13

Орчуулагчаар дамжсан харилцаа гэж юу вэ?

1. Гадаад хэлээр ярьж чаддаг л бол орчуулж чадах уу?
2. Орчуулга гэдэг дан үг орлуулж тавих үйлдэл үү?
3. Орчуулагчтай л байвал болох уу?

14

Орчуулагчаар дамжсан харилцаа Үг орлуулж тавих төдий зүйл үү?

<p>A хэл</p> <p>① You spilled the wine.</p>	<p>В хэл</p> <p>② Вино аспарчиглаа.</p>
<p>③ It's none of your business.</p>	<p>④ (Чамд хамаагүй хэрэг.)</p>
	<p>⑤ Таны санааг зовоохдоор хэмээгчийн асуудал биш ээ.</p>

15

Орчуулагчаар дамжсан харилцаа

16

Хэл хөрвүүлэх Зөв үг хэллэг, буруу үг хэллэг Ikegami (2006)

• This room has two windows.	• この部屋には窓が2つある。
• I hear the wind.	• 風の音がする。
• We are getting married.	• 私たちは結婚することになりました。
• He was killed in the war.	• 彼は戦争で死んだ。
• This key will open the door.	• この鍵でドアが開くでしょう。
• Where am I?	• ここはどこですか？

17

Харилцааны хэв маягийн ялгаа Hall (1976)

Low Context Culture

= Өгүүлбэрийн утгад үл багтах соёл

German-Swiss

Хэлээр илэрхийлэх мэдээлэл их.

○ Everything was delicious. I especially liked the soup. Where did you get the wine? It was delicious.

○ Have you filled out the form yet?

○ Thank you for the hospitality you gave me.

High Context Culture

= Өгүүлбэрийн утгад багтах соёл

Japan

Хэлээр илэрхийлэх мэдээлэл бага.

"Таамаглаж мэднэ"

○ ごちそうさま。

○ よろしいですか？

○ ありがとう

Яагаад тийм үйлдэл гаргадаг вэ? -Соёлын ялгаа-

Hofstede (1980)

"Хувь хүнийг дээдлэх үзэл" Individualism

Америкчууд дэлхийн хамгийн шилдэг нь.

• "Би" оршин байж л "бусад" байна

• Бие даасан "би"

• "Би инженер"

• Сонирхож байгаа учраас хийнэ.

• Шийдвэр гаргах нь хурдан.

• Хүмүүсийн харилцаа харьцангуй богино хугацаанд үргэлжилдэг гэж үздэг.

"Хамтач үзэл" Collectivism

Хөгжингүй орнууд дотроо япончууд хамгийн шилдэг нь.

• "Бусад" оршин байж л "би" байна.

• Бусадтай харилцан хамааралтай "би"

• "Би ... компанийн ажилтан"

• Үүрэг учраас хийнэ.

• Шийдвэр гаргах нь удаан.

• Урт удаан хугацаанд харилцаагаа үргэлжлүүлнэ гэж найддаг.

Хүний яриаг ойлгох The Coordinated Management of Meaning (CMM) Pearce (2005).

1. Хүртэхүүд мэдрэгдэх мэдээлэл (raw sensory data) = [Аудио бичлэг]
2. Аудио бичлэгийн ил утга (content or what is actually said)
3. Хам сэдвийн утга (contextual meaning) = Яриа өрнөсөн хам сэдэв дэх утга
4. Ярих үйл (speech act) = Тунхаг, тушаал, шаардлага, хүүрнэл зэрэг.
5. Санаа (intent) = Тунхаг, тушаал зэрэг ярих үйлийн зорилго
6. Хүмүүсийн харилцаа (relationship) = Хэн хэнд хандаж ярьж байгаа зэрэг.
7. Нөхцөл байдал (situation) = Яриа өрнөх үеийн нөхцөл байдал
8. Соёлын хүрээ (cultural pattern/what group does one belong to)

Аудио бичлэгийн ил утга:

Агааржуулагч сүүлийн 10 жилд 40% эрчим хүчинд хэмнэлттэй болсон.

• Орчуулагч А: For example, as for the air-conditioning, in the past ten years, 40% of the air-conditioning became eco-friendly products.

"Нийт агааржуулагчийн 40% нь эрчим хүчний хэмнэлттэй болсон."

→ Үлдсэн 60% нь хуучнаараа.

• Орчуулагч В: For instance, during the past ten years, energy efficiency of air conditioners has improved by 40 percent.

"Агааржуулагчийн эрчим хүчний үр ашиг 40% -иар нэмэгдсэн."

→ Өнөөг хүртэлх 40 хувийн эрчим хүчээр агааржуулагч ажилладаг болсон.

• Орчуулагч С: The energy consumption of air-conditioning has gone down by 40%.

"Агааржуулагчийн эрчим хүчний хэрэглээ 40% -иар буурсан"

→ Хүмүүс агааржуулагч бараг ашиглахаа больсон.

Ярианы санаа: Цахилгаан бараа эрчим хүчинд хэмнэлттэй болж буйг бусдад ойлгуулах

Ярианы нөхцөл байдал: Тодорхой жишээгээр харуулсан.

Холбоо хамаарлын онол Relevance: Communication and Cognition. Sperber & Wilson (1995)

Үг (хэлний формат) нь төгс зүйл биш.

Ярианы тайлбарт таамаглал (inference) дагаж байдаг.

- 何もありませんが、どうぞお召し上がりください。
(Танд таалагдах зүйл биш ч байж магадгүй)
- There's nothing on TV tonight. (Nothing worth watching)
- Бүх зүйл байгальд ээлтэй болбол хүрээлэн буй орчны ачаалал сайжирна.
- Орчуулагч D: The burden on the environment should be better.
- Орчуулагч E: The environmental burden should be lessened.

Орчуулгыг Япон хэлний сургалтад тусгах

• Дунд, дээд түвшний мэдлэгтэй хүмүүс аман ба бичгийн орчуулга хийх чадвартай байх хэрэгтэй.

Зорилтот хэлээр зөвхөн өдөр тутмын харилцан яриаг боловсруулж болно. Хэцүү төвөгтэй асуудлыг эх хэлээрээ тунгаан бодох шаардлагатай.

Такамисава (2004)

• Орчуулагчийн сургалтад хамрагдаж буй япон хэлний гадаад багш нарт зориулсан заах арга зүйн хичээлд аман орчуулгын сургалтын аргыг хэрэглэх

Нагасака (2010)

(Япон багш нар заана)

• Их дээд сургуулийн дунд түвшинд суралцагчдад зориулсан хэлмэрчлэхүйн хичээлийн чанарыг сайжруулах

Султанариева (2018)

Суралцагчийн япон хэлний түвшин: JLPT N3, JF A2

Заах багш: Япон хэлний гадаад багш

Япон хэлний боловсролын байгууллагуудад аман ба бичгийн орчуулгын боловсрол олгох

- Солонгосын Ханян Эмэгтэйчүүдийн Их Сургууль
90% нь JLPT 4 зэргийн түвшинтэй. 1-р курсдээ үндсэн сургалт, 2-р курсээсээ хэлмэрчлэхүйн сургалт
- Малайзын Технологийн Дээд Сургууль
Төгсөгчийн мөшгих судалгаагаар бизнесийн япон хэл эрэлт хэрэгцээ ихтэй гэх судалгаа гарсан, "аман ба бичгийн орчуулга"-ыг сургалтад нэвтрүүлэхээр судалж байгаа.
Суралцагчийн япон хэлний чадвар JLPT 3
Багш нар нь япон хэлний өндөр мэдлэгтэй, орчуулга хийж байсан туршлагатай ч орчуулагч бэлтгэх ноу-хау, туршлага дутмаг.

Нагасака (2010)

34

Монголын япон хэлний боловсролын байгууллагуудад орчуулга, орчуулгын боловсрол олгож буй байдал

- Шинжлэх Ухаан Технологийн Их сургуулийн Япон судлалын тэнхим
Шинжлэх ухаан, технологийн орчуулгаар мэргэшсэн боловсрол
- Монгол Улсын Боловсролын Их сургууль
Мэргэжлийн хоёр чиглэл (Япон хэлний багш, Япон хэлний орчуулагч, хэлмэрч) (2015 оны Олон Улсын Валютын Сангийн гадаад дахь япон хэлний боловсролын байгууллагын судалгаа)
- Монгол Улсын Их сургуулийн Япон хэлний сургалтын хөтөлбөр
Ерөнхий суурь 36 кр
Мэргэжлийн суурь хичээлүүд 9 кр
Мэргэжлийн хичээл 60 кр: Заавал үзэх 54 кр + Сонгон судлах 6 кр

*Мэргэжлийн заавал үзэх хичээлд япон монгол орчуулга 3 кр, албан бичгийн орчуулга 3 кр, Японы уран зохиолын орчуулга 3 кр, хууль эрх зүйн орчуулга 3 кр, хэлмэрчлэхүй 3 кр-ийн хичээлээс сонгон судална.

35

Монгол суралцагчдын япон хэл сурах болсон шалтгаан

Курозава, Бүрэнчимэг (2004)	Бүрэнчимэг, Баба (2009)
• Япон хэлний хөтөч орчуулагч болох хүсэлтэй- 40%	Монголын их дээд сургуулийн 277 оюутнаас авсан судалгаа
• Японд ажиллах хүсэлтэй- 21%	• Орчуулагч болохын тулд - 3%
• Япончуудтай бизнес хийх- 7%	• Японы компанид ажиллах-14%
• Япон хэл сонирхдог - 22%	• Япон явах -32%
• Бусад - 10%	• Японы дунд сургуульд дэвшин суралцахын тулд-38%
	• Монгол дахь Японы компанид ажиллах-14%
	• Япон хэлтэй холбоотой- 35%
	• Бусад - 8%

25

Япон дахь орчуулагчийн сургалт

- Агентлагууд орчуулагчийн курсээрээ орчуулагч бэлтгэн гаргадаг.
- Их дээд сургуульд гадаад хэлний сургалтын нэг хэсэг болгон орчуулагчийн сургалт явагддаг. Такеда (2012)
- Орчуулагчийн курс, их дээд сургууль, аспирантурын сургалтад ч аман ба бичгийн орчуулгын хичээлийн дийлэнх нь англи хэл ↔ япон хэл байдаг.
- Орчуулагчийн курс зэрэг хувийн сургалтын байгууллагууд дунд бусад хэлний (хятад, солонгос, франц, герман хэл) хэлмэрчлэхүйн курс хичээллүүлдэг газар цөөн.

27

Японы нөхцөл байдал

Япон, англи хэлнээс бусад хэлээр ярьдаг хүмүүст орчуулагчийн боловсрол олгох боломж хязгаарлагдмал байдаг.

- Бусад гадаад хэлээр ярьдаг хүмүүс хэлмэрчлэхүйн онол, ур чадварыг эзэмшихийн тулд япон-англи хэлний орчуулагчийн сургалтад хамрагдахаас өөр арга байдаггүй.
- Их дээд сургуулийн хэлмэрчлэхүйн сургалтад хамрагдсан оюутнуудын эх хэл: Япон, англи, испани, хятад, солонгос, вьетнам, польш, румын..
- Японы их дээд сургууль, хэлмэрчлэхүйн курсэд япон-монгол орчуулга заадаггүй.

28

Монгол, япон хэлний аман ба бичгийн орчуулгын аргад суралцах боломжийг нэмэгдүүлэхийн тулд

1. Монголд

Аман ба бичгийн орчуулгын онол, дадлагын хичээл зааж чадахуйц багш мэргэжилтэн бэлтгэн гаргах

Монгол, япон хэлний орчуулгын дагнасан судалгааг хөгжүүлэх

2. Японд

Япон хэлний сургалтад орчуулгын хичээлийг оруулах

Хэлмэрч, орчуулагч, судлаачдын харилцаа холбоог дэмжих

29

Орчуулгын сургалтын үндсэн аргууд

Shadowing
Quick response
Slush reading / listening
Reproduction
Paraphrasing
Note taking
Summarizing
DLS (Dynamic listening & speaking)
Consecutive interpretation
Simultaneous interpretation
Whispering

30

Shadowing

Одоо би япон өгүүлбэр уншина.
Сонсоод дагаж хэлээрэй.
Би зогсохгүйгээр үргэлжлүүлэн уншина. Та бүхэн үргэлжлүүлэн дагаж хэлээрэй.

За, эхэлцгээе.

31

DLS (Dynamic listening & speaking)

Сая хэлсэн япон өгүүлбэрийг дахин нэг уншина.
Одоо дагаж хэлэлгүй анхааралтай сонсоорой.
Тэмдэглэж авч болно.
Уншиж дууссаны дараа сонссон зүйлээ японоор хэлээрэй.

За, эхэлье.

32

Бичвэр

Хираи Эцүко (2004)
『中級へ行こう』スリーエーネットワーク p.94

日本人は相手の話を聞いている間、何回もうなずいたり、「はい、ええ」とか「うん、うん」と言ったりします。これをあいづちと言います。これは「あなたの話を聞いていますよ」ということを伝える合図です。だから、うなずいたり、「うん、うん」と言っても、相手の話に100パーセント賛成しているわけではありません。

33

Бичвэрийн үргэлжлэл

日本人は相手からあいづちがないと、不安になって、聞いているかどうか、つい確かめたくなります。しかし、相手が話し終わるまで、黙って話を聞く国もあります。外国人の中には、自分が話している間に、日本人があいづちを打つと、話を止められたと誤解する人もいます。国によって話の聞き方はいろいろあるようです

34

Япон хэлний сургалтад дараалсан орчуулгыг ашиглах

Дараалсан орчуулга

- ① SL сонсож ойлгох
- ② Агуулгыг ойлгох, тэмдэглэл хөтлөх
- ③ TL-ээр дахин илэрхийлэх

Япон хэлний сургалт

- ① J сонсож ойлгох
- ② Агуулгыг ойлгох, тэмдэглэл хөтлөх
- ③ J-ээр дахин илэрхийлэх

Нагасака (2010)
Хэнд зориулсан: Япон багш

- Заах итгэлтэй болсон.
- Санаа авч ашиглахаар заах арга байсан.
- Хөгжилтэй байсан.

Султанари (2018)
Хэнд зориулсан: Суралцагч

- Ярианы бүтэц зэрэг харилцан ярианы чанар сайжирсан.
- Сурах хүсэл зориг нэмэгдсэн.

35

Дараалсан орчуулгын хичээл заах

Багш хоёр хэлний өндөр мэдлэг, түвшинтэй байх ёстой.

• Монголд:

Япон хэлний дээд түвшний мэдлэгтэй монгол багш заана.

• Японд:

Монгол хэлний дээд түвшний мэдлэгтэй япон багш цөөн. Орчуулгын үнэн зөв эсэхийг магадлах боломжгүй. Нэг хэлээр ярьдаг олон хүн байвал дараалсан орчуулга хийх боломжтой.

36

Япон хэлний багш бэлтгэх сургалтын хөтөлбөр тусгай лекцэд дараалсан орчуулгыг заах
Нийзаки 2018 он Бодлого, судалгааны аспирантур Их Сургууль

2 оюутны эх хэл:

Араб, Киргиз (Албан ёсны хэл- орос хэл)

Сургалтын материал:

Египет хүнтэй хийсэн ярилцлагын видео (Япон хадмал орчуулгатай)

Аудио бичлэг ашигласан араб хэл → япон хэл

Япон дахь Арабын нийгэмлэгийн ерөнхийлөгчийн мэндчилгээ

Япон хэл → Араб хэл

Орос илтгэгчийн видео бичлэг (Япон хэл рүү дараалсан орчуулгатай)

Орос → Япон

Бүгд Найрамдах Киргиз Улсын бүрэн эрхт элчин сайдын японоор хэлсэн үг

Япон → Киргиз

37

Япон хэлний сургалтад аман ба бичгийн орчуулгын хичээл оруулснаар гарах 2 үр дүн

1. Хэлний харилцааг илүү анхаардаг болно.

Япон хэлнээс гадна монгол хэлээ ч илүү сайн ухамсарладаг болно.

2. Суралцагчдын итгэл, урам зоригийг сэргээнэ.

Аман ба бичгийн орчуулга хийхдээ эх хэлний чадвараа харуулж чадна.

Хоёр хэлнээс орчуулга хийж бусдыг илүү сайн ойлголцоход туслахыг хичээснээрээ суралцагчдын сурах урам зориг сэргэж, бусад гадаад хэлийг хүндэтгэх, эх хэлээрээ бахархах сэтгэл улам гүнзгийрнэ.

38

Хэлний даяаршил

Зөвхөн англи хэлээр харилцахад хангалттай гэж үү?

• Олон хэлээр харилцсанаар хүмүүс олон гайхалтай соёлтой танилцаж, ертөнцийг үзэх үзэл, хандлага, харах өнцөг нь өөрчлөгддөг.

• Монгол хэлний орчуулагчдыг бэлтгэснээр монголчууд олон улсын тавцанд үгээ хэлэх боломжтой болно.

• Монгол, япон хэлний орчуулагчид хоёр хэлийг дэлхийд түгээх буюу даяаршихад хувь нэмрээ оруулна.

• Япон хэлний багш, хэлмэрч, орчуулагчдын харилцаа холбоог дэмжих шаардлагатай.

39

Ашигласан ном зүй

Cummins, J. (2005). Teaching for Cross-Language Transfer in Dual Language Education: Possibilities and Pitfalls. *TESOL Symposium on Dual Language Education: Teaching and Learning Two Languages in the EFL Setting*.

ダンザンニヤム=ブチレンメグ・馬場久志 (2009) 「モンゴルにおける日本語学習者の現状と課題」『埼玉大学紀要』58 (2) 145-157.

ガジョ, L. (2012) 「講演記録-複言語主義、その社会的課題と教育上のリソース」

(西山教行 (訳)) 『言語政策』第8号 53- 61. 原題: Gajo, L.(2012)

Plurilinguisme : enjeux sociaux et). Consecutive Interpreting in Advanced Language Work, *META*, Volume 24, 442-450.

Hall, E. T.(1976). *Beyond Culture*. NY: Doubleday.

Hofstede, G. H. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Beverly Hills, CA: Sage.

池上嘉彦 (2006) 『英語の感覚・日本語の感覚-くことばの意味)のしくみ』NHKブックス

40

参考文献2

Pearce, W. B. (2005). *The Coordinated Management of Meaning (CMM). Theorizing about intercultural communication*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

新崎隆子・石黒弓美子 (2012) 「日本語発話の解釈: CMM理論の日英通訳指導への応用」『通訳翻訳研究』第12号 51-67.

新崎隆子 (2019) 「通訳訓練法と日本語教育への応用」『日本語文化研究会誌』第15号 15-27.

染谷泰正 (2010) 「大学における通訳教育の位置づけとその目標」『外国語教育研究』第3号 73-103.

Sperber, D. and Wilson, D. (1995). *Relevance: Communication and Cognition*. 2nd Edition, Blackwell, Oxford.

高見澤孟 (2004) 『新・はじめての日本語教育2』アスク出版

武田珂代子 (2012) 「日本における通訳者養成に関する一考察」『通訳翻訳研究』第12号 105-117.

Takimoto, M. & H. Hashimoto. (2010). An "Eye-Opening" Learning Experience: Language Learning through Interpreting and Translation. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*. Volume.7, No.1. 86-95.

41

АСУУЛТ, ХАРИУЛТ

АСУУЛТ 1: Сонирхолтой илтгэл байлаа. Япон хэлийг заахад, орчуулгыг хамтад нь заахад Японы соёл, түүхийг багтаах зайлшгүй шаардлагатай болдог. Энэ бүх түүх, соёл хэлийг богино хугацаанд яаж нэгтгэж заах вэ гэдэг нэг асуулт байна. Хоёрдугаарт, япон хэл заахад Японы хоол хүнстэй үгүүд нэлээд хэцүү байдаг. Жишээлбэл, мисоширү, онигири гээд монголчууд идэж үзээгүй, хараагүй зүйлийг заахад хэцүү байдаг. Зургийг нь үзүүлж заасан ч идэж үзээгүй учраас ойлгоход хэцүү байдаг. Бид ийм тохиолдолд тэр хоолыг нь хийж заадаг. Монголд байхгүй зүйлийг заахад ямар арга хэрэглэвэл зүйтэй вэ гэдэг хоёр асуулт тавих гэсэн юм аа.

ХАРИУЛТ 1: Аливаа хэлийг сурахад цаасан дээр ажиллахаас гадна хийж үзэх, турших гэдэг их чухал явдал. Ялангуяа хоол ундны зүйл дээр туршиж үзэх нь их чухал байдаг. Тухайлбал, онигири гэх үг төсөөлж байсантай адил зүйл буух уу гэдэг асуудал гарч ирдэг. Миний хувьд ч, англи хэлний хичээл зааж байхад хоол хүнстэй холбоотой үгс нэлээдгүй их гарч ирдэг байсан. Хоолоор дамжуулж тухайн соёлд суралцахаас гадна тэрхүү үгнүүдээ тогтоох, тухайн нэр томъёонуудаа ойлгох, үгсийн сангаа нэмэгдүүлэхэд энэхүү турших, хийж үзэх гэдэг үйл нөлөөлдөг гэж үзэж байна.

АСУУЛТ 2: Шинзаки багшдаа баярлалаа. Орчуулагч нараас аман орчуулга хийхэд юуг анхаарах хэрэгтэй вэ гэдэг асуулт асуухад, төрөлх хэлний үгийн сан сайн байх ёстой, бодитоор орчуулга хийж үзээд сайжирна гэж хэлдэг. Гэхдээ орчуулагч хүн өмнө нь орчуулга хийж үзээд сэтгэлзүйн хувьд тогтворгүй болсон байдаг. Өмнөх алдаагаа зассан, үгийн сангаа сайжруулсан ч сэтгэлзүйгээр унасан байдалтай байвал амжилтгүй болдог. Таны бодлоор орчуулагч хүн сэтгэлзүйгээ хэрхэн бэлдэх ёстой вэ, юуг анхаарвал зохистой болохыг хэлж өгнө үү.

ХАРИУЛТ 2: Орчуулах гэдэг нь амаргүй зүйл, алдах андуурах явдал мэдээж гарна. Гэхдээ анхнаасаа тэгж өөрийгөө хүчлэх шаардлагагүй. Багахан боловч дамжуулж чадаж байвал болно, өөртөө уян хатан хандах хэрэгтэй. Яагаад гэвэл орчуулагч гэдэг бол хэн нэгнийг тусалж дэмжих үйл ажиллагаа англиар helper буюу туслагч юм. Гадаад хэл сураад, гадаад хэлээр орчуулга хийнэ гэдэг нь нэг ёсондоо сайн үйлс хийж байна гэсэн үг. Үүгээрээ хүн бахархах ёстой. Миний сурч байгаа энэ зүйл алсдаа хэн нэгэнд хэрэг болно, би хоёрыг холбох гүүр болж байна гэж бодож үүгээрээ урамшиж явах хэрэгтэй. Миний хувьд ч орчуулга хийхдээ хүнд туслах юмсан гэсэн сэтгэлээр хийдэг. Бүхий л хүчээрээ хүнд тусалж, сайн үйлс хийж байна гэсэн сэтгэлээр хийвэл алдаа гаргахгүй, улмаар улам сайжирдаг гэж боддог.

АСУУЛТ 3: Сонирхолтой сайхан илтгэл сонссондоо баяртай байна, баярлалаа. Миний хувьд япон хэл зааж байгаа багшийн хувьд өөрт тулгарч байгаа бэрхшээл, асуудлаар багшаас тодруулж, зөвлөгөө авах гэсэн юм аа. Япон хэл сурч байгаа оюутнуудад монгол багш япон хэл заахдаа анхан шатнаас дээд шат хүртэл япон хэлээр заах хэрэгтэй гэсэн үзэл хандлага байдаг. Анхан шатны япон хэлийг японоор заах шаардлага байхгүй, гүнзгий шатанд заах шаардлагатай гэж үзэх нь ч бий. Японд гадаад хэлийг аль шатанд 100 хувь гадаад хэлээр заадаг вэ, мөн энэ талаар тогтсон зүйл байдаг уу?

ХАРИУЛТ 3: Мэдээж эх хэлний чадвар зайлшгүй шаардлагатай чадвар. Одоо Японд англи хэлний багш нар англи хэлийг анхан шатнаас нь англи хэлээр заах ёстой гэх үзэл хандлагатай байгаа. Миний хувьд, анхан шатанд заавал япон хэлээр заах шаардлага байхгүй гэж боддог. Эх хэлний чадвар чухал учраас эх хэлээрээ суралцаад, шаардлагатай тохиолдолд япон хэлний үгээ харьцуулж гаргах ирэх хэрэгтэй байх аа. Япон хэлтэй монгол хүн заах, япон хэлтэй япон багш заахад ялгаа гарч ирнэ. Үүрэг нь ч өөр болно. Тиймээс эх хэлний чадвартай болсны дараа гадаад хэл сурах нь зүйтэй гэж би үздэг. Япон хүн олгох мэдлэг мэдээлэл, монгол багш олгох мэдлэгийг тодорхой болговол амжилттай болно гэж бодож байна. Нэмж хэлэхэд, мэдээж хэлний хичээл, орчуулга дээр ч өөрийн алдаа сургамж дараа нь туршлага болж өгдөг. Тиймээс хэл сурах гэж их зүдэрсэн, өөрөө орчуулга хийх гэж их мэрийсэн зэрэг нь дараа япон хэлийг заахад, япон хэл рүү орчуулах, орчуулгын онолд ч маш үр дүнтэй арга болно гэж үзэж байгаа. Тэр үүднээс өнөөг хүртэл туулж ирсэн зовлон зүдгүүр, сэтгэл зүйн гутрал эерэгээр өөрчлөгдөх боломж гэж харах нь зүйтэй болов уу.